

Darvasi László

A gombaszakértő halála

Ha egy gombaszakértő gombamérgezés következtében hal meg, akkor az ember joggal gondolhatja, hogy valami nincsen rendjén. A gombaszakértő felesége kora délelőtt értesítette a hatóságokat, hogy elhunyt a férje. Feltehetően gombamérgezés következtében.

Biztos, hogy meghalt?

Egészen biztos.

Ilyenkor kiszáll a rendőrség a törvényszéki orvossal, megvizsgálják a holttestet, a tárgyakat, melyekkel az érintett a halála előtt kapcsolatba került, mintát vesznek a hányadékból, illetve a folyékony ürülékéből, amit a heveny haláltusa alatt engedett ki magából a test. Az elsődleges tünetek valóban gombamérgezésre utaltak. A gombaszakértő a városon kívül élt a feleségével, és mindenki szerette ők. Szép és takaros, de erős faházukat gondozott udvar vette körül, volt néhány állatuk is, kecske, ló és szárnyasok. A gombaszakértő igazán nem volt bőbeszédű ember. Mivel a város környéki tölgyesek és bükkösök, illetve a fák közötti korhadt területek a gombák mindenféle fajának kedveztek, a helyiek rendszeresen gyűjtötték is a gombákat. A gombaszakértő a hét két napján vizsgálta meg a gyűjteményt a város piacán lévő bódéjában, és amit gyanúsnak talált, azt ott helyben kidobatta. Nem volt arra precedens, hogy valaha is tévedett volna. Általában a fejét rázta a mérgező példányok esetében. Ez sajnos nem ízletes. Ettől jókedvre derül az ember, táncol is akár. Ez halálos. A helyiek többnyire értettek a gombához, de azért nem annyira, hogy a gombaszakértőből hazatérve egy-két alattomos őzlábgomba vagy pap-sapka-gomba ne került volna kosárba vagy a hátizsákba.

Amikor a holttesttel a város felé gurult a fekete furgon és a rendőrök is elhagyták a helyszínt, a nyomozó leült a gombaszakértő feleségével a ház melletti lócára. Nem volt különösebben nagy lélekszámú a város, gyerekkoruktól fogva ismerték egymást. A gombaszakértő halála azonban most mintha egy szakadék két, szembenéző partjára ültette volna őket.

Bocsásson meg az asszony a fölfordulásért, bizonyára még a lakást is összesározták a munkatársai.

Ilyen esetekben ez természetes, az asszony megértően elmosolyodott. A felügyelőnek szomorú, barna szeme volt, mintha valami teher nyomta volna a vállait. A gombaszakértő felesége váratlanul fölállt, majd csakhamar egy üveggel és két kispohárral tért vissza. Szeretné, ha a megboldogult lelki üdvére koccintának. A felügyelő nem tiltakozott, a gombaszakértő vodkája kiváló ital volt. Később a gombaszakértő felesége kerített sajtot is, amit ugyancsak a gombaszakértő készített, akár a stífoldert vagy a füstölt oldalast. A kenyeret a gombaszakértő felesége sütötte, újabban divatba jött az otthoni kenyérsütés vagy húskészítés.

Miből gondolta a gombaszakértő felesége, hogy a gombaszakértő gombamérgezésben halt meg, érdeklődött a felügyelő.

Azt vacsorázott a férje, gombát.

Elárulná a gombaszakértő felesége, hogy hol?

Természetesen itthon. Ritkán étkezett házon kívül.

Tehát gombát vacsorázott a gombaszakértő.

Azt.

Milyen módon?

Gombapaprikást evett a férje, mégpedig elég jóízűen. Pedig, mondta az asszony, és töltött, nem különösebben szerette a gombapaprikást. Úgy egyáltalán a gombáért nem volt oda.

Ez őt meglepi, mondta a felügyelő.

Valóban nem szokásos dolog, ha egy gombaszakértő nem annyira kedveli a gombát, fűzte hozzá a gombaszakértő felesége.

Akkor miért lett gombaszakértő az ura?

Valamiből csak élni kell, válaszolt az asszony.

Nem szerette a gombát és most mégis jóízűen ette?

Igen, bólintott a gombaszakértő felesége.

Miért?

Mert ő rábeszélte.

Nem szerette a gombát, de az asszony mégis rábeszélte, és aztán jóízűen megette, majd reggel meglehetősen heves szenvedés közepette meghalt. Így történt?

Így történt.

A felügyelő ivott még egy pohár vodkát, letört egy sajt darabot. Neki most elég is ennyi, mondta és még hozzátette, megvárja a boncolás eredményét.

Elköszönt. Az emelkedő végén még visszapillantott. Az asszony ült a helyén, és úgy tűnt, mintha két tenyerével fogná be a fülét.

A felügyelő két nap múlva kaptatott föl a házhoz újra, az asszony is éppen kilépett a sötét falként meredő erdőből, és jól látszott, hogy megőrül. Gombát szedett, árulta el nyomban, milyen szerencse, hogy sem nem később, sem nem hamarabb érkeztek, így éppen összefuthattak. Mintha kiszámolták volna.

A nyomozó elmondta, hogy a boncolás megerősítette a mérgezés tényét, olyan toxikus anyagot találtak az elhunyt szervezetében, amely a galócában is van, amatoxint.

Amatoxint?

Azt.

Az asszony a kosarába belenyúlt, kiemelt egy gombát.

Ilyen növényre gondol a felügyelő?

Nagyon hasonlít, mondta a felügyelő, ahhoz a gombához, amit a számítógépén látott, az ilyen egyed reggelre okoz halált, elég hosszú a lappangási idő. Utánanézett egy ilyen tartalmú szakönyvben is. Ha a férje, mondta a gombaszakértő feleségének, efféle gombától halt meg, akkor nagy a valószínűsége, hogy a gombapaprikással együtt jutott a szervezetébe, amelyet pedig a gombaszakértő felesége készített.

Igen, ő is így gondolja, erősítette meg az asszony. A gombát a többi közé visszadobta. Bement a házba, hozott vodkát. De ételeket nem.

Miután koccintottak, és már nem a megboldogult lelki üdvére, a felügyelő az után érdeklődött, hogy van-e arról elképzelése, hogyan jutott a gombapaprikásba a mérgező gomba?

Van, mondta a gombaszakértő felesége.

Megosztaná-e vele ezt az elképzelését?

Természetesen, mondta az asszony, ő tette bele. Más erre nem járt, vendégük nem volt, a férje tudta, hogy a gomba mérgez, meghalni pedig önszántából nem akart.

Ezt úgymint értelmezheti, kérdezte a felügyelő, hogy a gombaszakértő felesége megmérgezte a gombaszakértőt?

Igen, ezt lehet nyugodtan így is mondani.

A felügyelő fölállt.

Most még elmegy, de holnap hivatalos papírokkal jön vissza, szólt. Az asszony bólintott, várni fogja. A felügyelő másnap jött is, azt mondta az asszonynak, hogy majd be kell zárni a házat, nem tudni, mikor térnek vissza legközelebb. Az a döntés született, hogy el kell menniük. Sajnos. Az asszony fölállt a lócáról, már össze is pakolt, hevert a lába mellett egy megdőlt, jól telepakolt szatyor, nyilván a legszükségesebbekkel. Az asztalon ott állt a vodkásüveg. A felügyelő intett, üljenek még kicsit vissza, lenne még kérdése. Visszaültek. Mintha ételszag lengett volna a ház felől. A felügyelő szomorú barna szeme a gombaszakértő feleségének arcán nyugodott.

Mégis mi készítette a gombaszakértő feleségét, hogy a mérgező gombát a nem mérgezők közé keverje?

Beszélni kezdett, mondta az asszony.

A felügyelő most először érzett valami kellemetlent az asszony hangsúlyában. Pillanatnyi érzés volt, akár egy csillanás, már el is múlt. Az asszony a ház felé nézett, szimatolt.

Ő ezt nem érti, mondta a felügyelő.

A férje, a gombaszakértő híresen hallgatag ember volt. Így ismerték mindenfelé. Általában tudták, hogy erről vagy arról a kérdésről mi a véleménye, de az álláspontját ritkán fejtette ki. Egyszer elfogtak egy illetőt, akinek sok gaztett nyomta a lelkét, lopás, rablás, biztosítási csalás, meg akarták lincselni, de valahogyan kijózanodtak, a lincselés hangulatából megfontolt tárgylás lett, mindenki mondta a magáét, ismételtetek, érveltek, okoskodtak, míg végül a gombaszakértő előre lépett, és azt mondta, nem kell megölni. Aztán ez döntött is. Nem ölték meg. Igaz, jól ellátták a baját.

Hogy érti azt a gombaszakértő felesége, hogy a gombaszakértő beszélt?

Hogy a gombaszakértőnek reggeltől estig be nem állt a szája. Néha még éjszaka is fölköltötte. Fölrázta, hogy szeretne mondani valamit, már pirkadt, kelt a nap, az erdő lélegezni kezdett, a völgyben szétterülő párából ki-kicsillant a harmat, de ő, a gombaszakértő még mindig mondta.

De miről beszélt?

Mindenről, legfőképpen az emberekről.

Mit mondott az emberekről?

Arról beszélt, hogy jók, meg rosszak, hogy vele mit tettek, vagy ő mit tett velük, milyen viszonyban voltak egymással, hogyan viselkednek, milyen szokásaik vannak, és miért tesznek meg ezt és azt meg miért nem. Olyan emberekről is körülményesen beszélt, akiket ő, a gombaszakértő felesége nem is ismert. Nem is hallott róluk. Nem azt mondja, hogy nem volt minden beszámolója érdekes. De néha az az elbeszélés is érdekes volt, amikor ő nem ismerte az illetőt vagy az illetőket. Vagy éppen azt unta el, amikor fölismerte, ki az elbeszélés tárgya. Élvezte, hogy újra megtanul valamit, amit már tudott, és halálosan az ellenére volt, hogy olyan dolgokat kell megtudnia, amikről eddig fogalma sem volt. Soha nem gondolta volna, hogy egyszer ilyen hatással lesznek rá a szavak. Mások szavai.

A felügyelő megjegyezte, ezt nem egészen érti.

Miért olyan nehéz elképzelni, hogy folyton beszélnek hozzá, kérdezte a gombaszakértő felesége.

Tulajdonképpen nem nehéz. Végül már fájhat is, nem?

Pontosan, ahogy mondja a felügyelő, fájhat, mondta a gombaszakértő felesége. Mit mondhat az ember a vízesésnek, ha csak veri, veri a fejét. Hónapok óta tartott. Ha odébb lépett, a gombaszakértő követte, és folytatta. Ha arra kérte, ne beszéljen, csak egy kicsit hallgasson, akkor egy-két perc után újra kezdte. Néha pontosan ott, ahol abbahagyta. Néha egészen máshol folytatta, azt se tudta a gombaszakértő felesége, ki kicsoda az éppen előforduló történetben.

Ez valóban megterhelő lehetett már, szólt közbe a felügyelő.

Az volt, ez a jó szó, megterhelő. Fájdalmas.

Kibírhatatlan.

Ez az, kibírhatatlan. Azt hitte, mondta az asszony, hogy elveszti az ép eszét. Aztán valami mégis segített.

Mi segített, kérdezte a felügyelő.

Az, hogy rájött, mi a gombaszakértő beszédének a tárgya.

És mi volt?

Ő maga.

Saját magáról beszélt?

Pontosan. Mindig csak magáról, aki történetesen gombaszakértő volt. De ő, mondta a gombaszakértő felesége, azt is látta, hogy szeretne ebből a kelepcéből kitörni. A gombaszakértő küzdött. Amikor más embereket, tárgyakat, dolgokat, növényzetet, az időjárást, a környező országok állapotát, az újabb háborúkat, menekülteket, az ember boldogulását hozta szóba, akkor is magáról beszélt. Pedig nem akart magáról beszélni. Talán unta magát. Unta azt, aki beszél, és azt is unta, aki hallgat. Talán mélységesen tanácstalanná vált. Azt gondolta, van valahol egy titkos kijárat, melyen át kijuthat ebből a börtönnel érzett állapotból. Olyan alagút féle. Amikor beszélt, mindegyre halványuló reménnyel ezt a titkos ajtót kereste.

Hallgattak kicsit, a felügyelő töltött magának.

De a városban nem beszélt. Ott továbbra is olyan volt, amilyen régen.

Igen, ott a régi arcát mutatta. Ha jól tudja, mondta a gombaszakértő felesége. Hiszen nem tartózkodott vele, amikor a gombaszakértő a gombákat vizsgálta.

Tudtára adta-e a gombaszakértőnek, hogy mérges gombát tett a gombapaprikásba, kérdezte a felügyelő.

Igen, tájékoztatta róla, de egyáltalán nem biztos, hogy a férfi meghallotta, mert a gombaszakértő még evés közben is beszélt. Elmondta az erdőt, a várost, filmekről ítélezett, és elmondta, milyen repülővel utazni. Hetekig beszélt Istenről. De a gonoszról se feledkezett meg. Kettejükéről is beszélt.

Mondott valamit a gombaszakértő, miután megette a gombapörköltet?

Megköszönte a vacsorát. Mindig megköszönte. Figyelmes ember volt.

Az asszony elmosolyodott, egy gombaszakértő hogyan is lehetne figyelmetlen ember?!

És aztán?

Lefeküdtek, együtt is voltak, közöszültek, mondta az asszony, úgy húzta el a száját, mint aki valami kellemesre emlékezik.

És reggel meghalt, állapította meg a felügyelő.

Így történt. Már az ágyban rájött a hányinger, alig pirkadt, föl se tudott kelni. De még akkor is beszélt. Hányás közben.

Értette mit mond.

Munkanapja van, azt hiszi az asszony, erről próbált beszélni, miközben hányt. Hogy a piacra kell menni gombavizsgálatra.

De már nem tudott elindulni.

Szerinte, mondta az asszony, munkakezdésre már halott volt.

A szomorú férfiszenpár bámulta az asszonyt. Mintha az éjszaka nézné a reggelt. A gombaszakértő felesége hirtelen fölállt. A házba sietett, fehér volt a vádlija. Nem sokáig maradt bent. Tálcán hozott egy újabb vodkásüveget, egy kislábast tartott a felügyelő elé, ronggyal emelte meg a fedelet.

Gombapaprikás, mondta, éppen most lett készen.

Érttem, bólintott a felügyelő, a lábasba szimatolt.

Ha van kedve, fogyasszon, biztatta az asszony. Szedjen-e neki?

A felügyelő elnézte az asszony kezét, karját, a nyakát és aztán az arcát. Nézte is, meg nem is. Látta is, meg nem is. Meg mert volna esküdni, hogy repülő száll fölöttük az égben. Tele van a fémdoboz mindenféle emberekkel. Hirtelen pillantott föl, már csak az oszladozó kondenzcsíkot látta.

A felügyelő kicsit gondolkodott.

Ó, hogyne, köszöni, szívesen megkóstolja, mondta végül, és a gőzölgő lábos felé tolta a tányérját.

Szijj Ferenc

Ritka események

A gyerekek szomorúsága

Majd a gyerekeitek szomorúsága
ráébreszt benneteket arra, mondta
a körzeti felügyelő, hogy bármit csináltatok,
egy büntető angyal állt mögöttetek,
és csak figyelt, vagy néha álltában
elaludt, de felébredvén rögtön tudta,
mit mulasztott, tudott mindent közlő,
olyan közel ti nem voltatok senkihez.

Hol a kulcs?

A trombita mögött próbált elbújni,
de persze észrevették. Három hangoló
vetette rá magát, leteperték a földre,
átkutatták a zsebeit, aztán a lábára,
a derekára és a nyakára térdelve
kérdőre vonták: hol a kulcs?
Kiderült, hogy menekülés közben
a kerti medencébe dobta, és az egyik aranyhal
rögtön lenyelte, de nem tudta megmondani,
melyik. Nem baj, gondolták a hangolók,
akkor az árvaházban a gyerekek
ma este mind aranyhalat esznek.

Bokor

Leguggolt a háza előtt az árokpartra,
hogy neki bokor nőtt a fején, naponta
néhány órát ott kell guggolnia,
és hogy ne csodálkozzunk,
a kalapja miatt nem látszik a bokor,
de ha levenné a kalapot,
nehezen tudná visszatenni, most szépen
be van dugdosva alája minden ág,
jó nagy bokor, vigyázni kell rá,
de ő már másokban nem,
csak önmagában bízik.

Sakkjáték a szélviharban

Ólombábukkal sakkoznak szitkozódva,
egyre erősebb a szélvihar, por megy
a szemükbe, összevesznek, hol állt
a sötét királynő, a végén öltre mennek.

Idegen lélek

Egy idegen lélek hatását érzem,
ha megszólalok, vagy néha elég,
ha csak megfogalmazok magamban valamit,
akár a legegyszerűbb dolgokról is,
természetről, emberi hibákról,
de mit tehetnék, soha nincs teljes
némaság a fejemben, hiába simogatom
a hasamat az egyik kezemmel és ütögetem
a fejem búbját a másikkal, miközben
mozgalmi dalokat énekelek bele
a süket éjszakába. Meglehet, a lehető
legkorábban el kellett volna utasítanom,
hogy gondoskodjanak rólam, etessenek,
ruházzanak, költőpénzt adjanak.

A teáskanna

A postamester egy hatalmas teáskannát őriz
a fészkerben, hogy majd később, ha nyugdíjba megy,
azzal gyógyítsa meg a kóros szomorúságban
vagy beteges vidámságban szenvedőket.
A fészker ajtaját három lakattal zárja,
de az egyiknek a kulcsa beleesett az emésztőgödörbe.
Nem meri megkérni az utcában lakó gépszerelet,
hogy vágja le a lakatot, mert mit mondjon neki,
mi van odabent, ha meg kitudódik a dolog,
biztos lehet benne, hogy rögtön irigyei támadnak.

Szegedi Eszter

Ipari alpinista

Véremben tervrajz,
hasfalamban szalagok,
a gravitáció rögzítései.
Vérszagú állványzat
a szétkent látótér sarkában,
költöző bolygók.
Pályára áll körülöttem
a láncfüggeszték,
a tűzfal kifehéredik, felreped.
Megszilárdul szám szélén a naplemente.
Épül a ház.

Összetett áramkörök

Huzalokon szorosan
egymás mellé érkezünk,
megdagad a trafóház,
mellében bizsereg
az ivarérett szerelem,
ajkam vonala vezeti
a tekintetedet,
áramot indukál,
céltalan terjed a bőrön,
nagyfeszültségű mosolyra
húzódik a villanydrót,
fecskék gyülekeznek rajta,
viharak jelzik az évszakváltást,
kábelrel felvarrt nap,
erőt gyűjt, szárnyra kel,
hamarabb ér hozzád a hang,
alkonyul és felejt az égöv,
bujdosunk a szonofelhők alatt,
fecskéfészek az eresznél,
ablakunkhoz húzódik a kert,
ível a villanyvezeték, a csont, a toll
idomul hozzá, egy fiatal pár
testnedveiből építi első otthonát.

Szemvidítófű

Ég a szemem,
sose láttad ilyen kéknek.
Sugármeneteket számolok arcodon,
hozzányúlok, kezemre szelídítem.
Foncsorozott tenyeremben
a szélcsendet mutatom neked.
Vak vagy, eltömítette szemgödröd
a holdnélküli éjszaka,
kihulltak a szempillák.

Tor

Ha a nagyszüleim meghalának,
le kéne vágni a tyúkokat a kertből.
Nem tudom, megvárjuk-e, hogy elfogyjon a táp.
Már vettem sírhelyet.
Nagyanyám beültette árvácskával,
rendben tartja.
Csak a számokat kell majd a kőbe vésni.

Arra az esetre nincs terv,
ha apám halna meg.

Szilágyi-Nagy Ildikó

A sírköves

Béla és Ani a teraszon élvezték az őszi napfényt, plédekbe burkolták ernyedtestüket, és forró, édes, sűrű italokat fogyasztottak. Béla gombakrémleves kanalizott fél literes bögréből, Ani tejszínes-vajas forró csokoládét ivott, amibe bőven tett fahéjat és szegfűszeget. A fűszerek finom illatába azonban zavaró tényező került, amikor szokatlan irányból, a pálinkafőző felől kezdett fújni a szél. Miután szilvavirágzástól éresig a házaspárok között lezajlott a „befőzzük vagy kifőzzük” vita, most indult a kifőzés szezonja. Béla ölébe engedte a bögrét, és megtörte Ani békés üldögélését:

– Mindjárt elmegyek.

– Máris? Dehát le sem vetköztünk!

– Nem úgy, babácska! Hanem most jut az eszembe, hogy a Karcsi bácsi kérdezte a jómúltkor, még mikor csak virágzott a szilva, hogy nem-e vinném el neki a cefrét a sírköveshez. Én mondtam, miért is ne. Úgy érzem, aktuális.

– Pont most, vasárnap?

– Hány óra?

– 10.30.

– Akkor igen. Kilencre beszéltem meg veled. Eljön velem? – vetette fel Béla, megelőzve a halkszavú szemrehányást, hogy Ani minek ment annyit éjszakára dolgozni, hogy szabad legyen a hétvégéje, ha most íme, Béla nem használja ki a szabadnapot.

– Igen – mondta Ani, és már sietett is, hogy további fél óra alatt gyorsan felöltözzön, így két óra késéssel megérkeztek Karcsi bácsihoz, felpakolták a cefrét és a bácsit, és indultak a sírköveshez.

– De miért a sírköveshez visszük a cefrét? – ötlött fel Aniban, miközben az utánfutón elhelyezett hordók zötykölődését hallgatta.

– Kifőzi neki.

– Kifőzi nekem – válaszolta együtt Béla és Karcsi bácsi.

– De akkor nem sírköves, hanem az csak a beceneve?

– Igen.

– Melyik igen?

– Az, hogy nem a beceneve. Sírköves. De ki szokta főzni, amit visznek neki.

– Értem – nyugtázta Ani, és már ki is szálltak a sírköves zárt kertjében, ahol számos szenteket ábrázoló szobor, galambok, kertitörpék, és egy életnagyságú ember volt kiállítva, aki vésőjét az egyik kertitörpére fogta, és lesúlytott kalapácsával.

Ani a sírkövest szemlélte, valamilyen Lacit, a nevét elfelejtette. Alacsony, hetvenöt év körüli férfi, még mindig látszott rajta, hogy valaha vonzó arcú, jó testű fiú lehetett. A három férfi lehordta a hordókat az utánfutóról, közben élénken beszélgettek, és amikor végeztek a cefrével, akkor is folytatták. Ani messziről figyelte őket, mert közben odasétáltak hozzá a sírköves kutyái, így egyik kezével a komondor fülét masszírozta, másik kezével a kis tigriscsikos staffordshire bullterrier hasát simogatta. Végül megalégtelte a várakozást, és amikor látta, hogy percek óta csak Béla tartja életben a beszélgetés fonálát, elszánta magát, hogy Bélánál szakítja meg, mert az nem számít udvariasságnak. Biztos volt benne, hogy Béla nőkről áradozik, mert általában abba tudott ilyen hosszán belebonyolódni. Ani gyanúja beigazolódott, most is éppen élete egyik Egyetlen Nagy Szerelméről mesélt, így Ani végképp elhatározta, hogy megzavarja ezt a kifordított Botticelli-képet, amin nem tavasz van, hanem őszi, és a három Grácia is ellenkező nemű. Amikor azonban megkerülte a bájos csoportot, akkor látta, hogy a Sírköves Laci a sírás szélén egyensúlyozva közli:

– Na várjál! – majd sarkon fordul, és beszalad a házba.

– Mit mondott neki? – kérdezte Ani Bélától. Béla maga is csodálkozott, hogy mennyire

elérzékenyült a sírköves, de már nem volt ideje mentegetőzni, mert Laci megjelent a bejárati ajtóban, egy arany keretes képet törölgetett kötött kardigánjába, majd felmutatta Bélának, Aninak és Karcsi bácsinak, és könnyezett.

A képen csodálatosan szép arcú nő nevetett.

– De gyönyörű! Mint egy baba! – rajongott Béla, aki a női nem csodálója volt, és szinte minden lányba őszintén beleszeretett.

Az öreg ember csak sírt tovább, majd könnyeit nyelve magyarázta:

– Meghalt. Húsz évvel ezelőtt. Én öltem meg!

– Méhnyakrákja volt? – kérdezett rá egyenesen Béla, mert egyszer hallotta egy orvostól, hogy a méhnyakrákot a mosatlan pénisszel bekerülő fertőzés okozhatja.

– Nem. Nagyon szerelmes voltam! – zokogott a Sírköves Laci.

– Hát, ilyen nőbe lehet is – próbálta vigasztalni Karcsi bácsi.

– De nem belé! Egy úriasszonynak dolgoztam, aki szökőkutat faragtatott a kertjébe, meg kőkori látót a teraszra. Gyönyörű asszony volt, megszerettem, és a szeretője lettem. De nem volt olyan szép, mint a feleségem. Elhagytam a feleségemet, ő pedig öngyilkos lett, az autójában.

– Nekihajtott valaminek?

– Beült, benzint locsolt a testére, és meggyújtotta magát. Sokszor gondolkodom erre éjjelente. Hogy kiszállhatott volna még az autóból, de nem tette.

Pár perc elteltével Béla megkérdezte:

– És a másik asszonnal mi lett?

– Nem volt hosszú kapcsolat. Pár év múlva szétmentünk.

– Hogy hívták? – kérdezte Béla, már búcsúzóul.

– Margit.

Mindannyian kezét fogtak a sírkövessel, és elindultak.

– De miért így lett öngyilkos? Ez szörnyű! – tépelődött az öreg Karcsi bácsi hazafelé. Mert sok mindent látott már a saját falujában is, meg hallomásból is tudott róla, hogy például néhány földije felakasztotta magát, mások rovarirtót ittak, vagy patkánymérget, késbe dőltek vagy vízbe ölték magukat, ezt az esetet mégsem tudta megemészteni.

– Legutóbb az Etel megsütötte magát – mondta Ani, megelőzve, hogy Karcsi bácsi tovább hánykolódjon a témában.

– Mi találtuk meg – toldotta meg Béla.

– Az más – mondta Karcsi bácsi.

– Az miben más?

– Ez a Margit sokkal elkeseredettebb volt – mondta az öreg –, csúnya akart lenni, ha már legyőzte az a másik nő. Én már nem először hallom ezt a Sírköves Lacitól, mégsem bírok napirendre térni fölötte. Mielőtt az asszony felgyújtotta magát, bekente a testét és arcát ürülékkel, amit a budiból mert ki.

– Tisztára, mint Szent Margit! – mondta Ani.

– Az is egy elmeháborodott volt, kicsi babám – fűzte hozzá Béla komoran – Minek kínozzák, meg öldösik magukat a gyenge nők, a gyönyörű asszonyok? Miattunk, alávaló férfiak miatt? Nem éri meg!

– Szent Margit szent volt, Krisztus miatt csinálta a furcsa dolgait.

– Jézus is csak egy férfi volt, nem, babácska? Anya szülte, pénisze volt, és mennyi nőt taszított a romlásba!

– Ezt hogy érti?

– Miatta temették el magukat kolostorban, meg a Szent Margit is miatta járt kifordított sündisznóban, amit még irigyelt is tőle a többi apáca, úgyhogy még ők is kínozták.

– Ezt honnan tudja? – kérdezte meglepve Ani.

– Beiratkoztam az esti gimnáziumba.

– Nem is mondta.

– Most mondom – közölte Béla, és beparkolt Karcsi bácsiék elé, hogy az öreg kényelmesen kiszállhasson a kapuban.

Áfra János

H...

Iszapos medredben zörgő habzás támadt,
H... diónyi kő ferdült-forgolódott rajtad,
sebes tenyerekkel lassan megtapogattad,
H... majd még egy és még egy került elő,
és egyre nőttek minden érintésre, míg-
nem olyanok lettek, mint te, szépen sajdulók,
viselhetetlen szorongtak és forogtak, H...
kezük lett, és fogdosni kezdték magukat,
H... így elhatározta, leszakítod testedről
a fejletlen, átnedvesedett agyagdara-
bokat, törékeny kezek, szakadó idegek,
ropogó, durva csontok, elszáradó szó, H...
de mire jó agyagkéz, agyagláb, agyagfej,
ha könnyen törik, H... erősebb lett volna
egy vörösfenyőkemény, hajlékony test
lépő, látó, levegőbe merülő gyökérszettel,
H... és hogy védene, tartana a magasba
nyúló korona, mindahányunk tajtékzó
madarakat fonna fodros varkocsaiba, H...
rezgő leveleink alatt megpihenhetne
mind, aki fáradt, mert nem volnánk
ilyen erőtlenek, H... nem ráznánk sebbel-
loddal a még töretlen belső részeket,
nem viszonznánk minden lökést, most jaj-
dulni is csak elvonultan lehet, rejtve,
leplezve, hiszen kiveti magából a táj
a férgeseket, míg nem elérkezik egy
közös csúcs, az utolsó H... e hegy-
vidék övezte száraz szél az egy-
maga lakta, fátlan földön.

Marno János

Imapados

Lábuk alatt ropog a hó,
mint szájamban a pirítós.
Leheletük a levegőben lóg
szaporodó jégcsapokban;
ízlelőbimbóim avatottan
válogatnak a só s a vaj között.
Megered a teáskanna csőre,
reggeltől délig azon röhögök.
Ideérnek-e idén a fagyok,
ez a kérdés emészt épp a vörös
napkorong felmerülésével.
Ha agyagból vagy kiégve
jól, nincs mitől tartanod az égben.
Éjszaka még sárgásfehér volt,
most meg püspöklila púp a térdem.

Hallgatózás

Ha kisüt, az maga a csoda,
ha beborul, az a keserű
rögvalóság. Kilöttyen tőle
az ember nyelve. Majd a nyaka
is csúnyán megvastagszik, alig
tudja tekergetni, kínjában
sziszeg, vitába száll a halott
apjával, mert sosem hallotta
a hangját. Suttogni hallotta
csak, kerülhetett szóba bármi,
az csak suttogott, akár a szél
a slágerben, s a valóságban.
Csakhogy énekelni sem tudott
az apja. Étkezéseknél járt
csak élénken a szája. Keze
élével gyűjtötte-terelte
a morzsát. Voltak pillanatok,
mikor az embert fojtogatni
kezdte a kíváncsiság. Arra
riadt, hogy ha félrenyel, meg is
fulladhat. S akkor nem hallhatja
tovább süketelni fülében a csöndet.

Másének

Oltás. Oltár. Az más. Oltalom.
Holnap oltalomtalanítás.
Mondj valami mondvacsinált kárt
a gyerekkorodból. Egy téglát,
ami a fejedre eshetett
volna. Ha nem szól időben egy
lány, akit Verának szólított
az énektanár. Egy sasorrú,
buta ember. Sándor. A Gyurit
úgy vágta pofon, hogy vérezni
kezdett az orra. Sándor a dísz-
zsebkendőjével itatta fel
a Gyuri vérét. És azután?
Aztán nyoma veszett a vérnek,
Vera felszívódott egy éjjel,
a téglát befalta a malter.
Vége az órának, akármit
beszélnek. Az ének az ének.

Pollágh Péter

Afrika trafik

A trafikos özvegy, de nincs egyedül.
A vevők egymásnak adják a kilincset,
és játékmunkatársakat is mindig keresnek.
Több emelet trafik. Színváltós polcelemek.
Itt visszaváltják a törött lábú katonákat,
a piros indiánokat, a kis amerikákat,
meg a behurcolt, szurtosképű rabszolgákat;
és egyik emeleten sem sírnak,
mert a konyharonggyal takart, fehér részlegen,
a kis ispotályban jól pólyálnak,
rossz csontot is jóvá tesznek.

Itt aztán ragyognak a márkák.
Terefere keksz: Zamat kávé és kekszgyár.
Füles sapka: Vörös október vagy Május 1
ruhagyár. Színszóró szélforgók, fejkarnevál:
barkácsolt és puha pofák.

Úgy nézel ki, mint egy bajusz,
ugratják egymást a polclakók.
Nincs csont, nincs gond,
ez van a cetlin, mi díszsebkendő gyanánt,
a napsütötte medve mellzsebéből kiáll.
Odacsempészték, míg aludt, bóbiskolt
a barna test nagy, komoly gömbje.
Pimaszok a plüssök: trafiktapasztalat.

Mocorognak a polcok, zúg az egész lelátó.
Ki lopta el a pénztárcát? A gyanú gyorsan körbejár,
és rá is hull az egyik szurkolóra,
ki szemtelenül tartja magát a legfelső páholyon.
Egy majom, egy banánszopó. Ő lesz az,
a cetlicsempész. Szőrcomós haramia,
tolvaj, fogják meg! – A felajzott linóleumon toporgok,
és esküszöm, felképelem,
ha nem hozza le azt a kókuszbombát,
mert ma nem a naplovat kérem, nem a gyaloghalat,
ma őserdős Afrikát akarom,
fekete-sötét, csapolt vérét,
a csokoládéültetvényeket, a ventilátoros szivarszobát,
az őserős babkáját, a csillapító kinint.
A foglyul ejtett feltalálót, Jacek Babkát,
akit csak úgy hívtam: Jajka.
Az ezüsttő kincsét, a winchesteres, elöltöltős puskát,
légiósok pofatakaró burnuszát, a néger Afrikát,
a vidám, szertelen szerencsenmosdatást.

Általános trafik

Nyár van, a napraforgók jóra fordulnak.
Ülök egy trafik erkélyén, halál utáni élmény;
tárgyacskák leszünk mind, megfoghatók.
Posztmortem nippek, gombok egy medve
kabátján, a mackófelsőn, ami túlél minket.
Színes szipkák. Mindegyiken egy évszám.
Beleszív és ott vagy: a 45 apa, a 48 anya,
a három gyerekév már hetessel kezdődik,
kettőt visznek a nővérek, copfos kétharmad,
70 a Szilvi és 74 az Andi. Családi trafikillat,
bele-beleszív, szippantasz, és beesik az arcod
egy évbe. Kicsit be is szorul, mint Ivánka
feje a szivardobozba: álomfejű, kulcsos gyerek,
mindig szökőévet keres.

Több mint bódé. Tekintetes trafik: erkélyein
a hibáktól eltekint.
Minden újabb csendben jobban értem kicsit.

Ez a trafik nekem Ivánka. Szent Iván.
Ma az ő napja van, ma a fény a király,
érte nyúlnak el az árnyékok olyan messze,
és a fények is érte, ilyen sokáig sötétbe.

A napraforgók jóra fordulnak,
a trafikos lassú és elégedett,
megnyalja tíz ujját, süt az ég,
a messzeségben fűnyíró szól,
valami bánat előregszik épp,
és hagyja, hogy hívják a forró
gombok már mind a két kezét,
bácsisan gépel egy könyvet,
címe is van: Mándy Ivánért.

Bátyi Zoltán

Arany a kukában

A postás azt mesélte, hogy Lali már hajnalban elindul. Szeme véresen forog a világra, kezében szél lengeti az üres nejlonzacskókat, de mire eléri a lakótelepet, már üres üvegek csattognak egymás hasán, bádogdoboz, lendkerekes kisautó, kolbász kiszáradt vége, gombóccá gyúrt hirdetési újság repeszi a műanyag táskát. És Lali csak tapossa tovább a maga ösvényét, végig a sugárutakon, végig a körutakon, a belváros lombkoronás teréig, hogy aztán félretaposott cipőjének nyomát hagyja az állomás előtt, a buszpályaudvar nyüzsgő tömegében.

Lali kukázik, az már biztos – törődött bele a város, csak éppen azt nem sikerült kideríteni, hogy valóban Lalinak hívják-e, vagy valamelyik bádogasztalos kocsmá részeg félnótása ragasztotta rá ezt a nevet. De azt se tudta senki, pontosan honnan is rajtol eszeveszett napi futásához, és hol nyikoroghat az az ágy, amire este rászédülhet. Lalit eltúrték, nevelték, karmokká növesztett koszos körmeiről, amit persze senki nem látott, rémisztő meséket találtak ki. De nyáron kővel, télen hógolyóval nem dobálták, és egy alsóvárosi vendéglős együttérzően szisszent fel, ha Lali náluk kotort bele a törött pohárba. Bolt ablakát fényesítő takarító asszonyok meg azt károgták, hogy az illet mégiscsak jobb lenne rácsok mögé zárni, mert ki tudja, mikor fordul ki agyának tört kereke annyira, hogy fiatal leányok erkölcsére támadjon.

Az öregasszony ettől nem féltette a világot. Az öregasszony tulajdonképpen senkitől sem féltette már az utcáját, Tisza partjára épült palotás városát, mert már csak azt érezte, hogy ereiben egyre lassabban ballag a vér, szeme sem szívesen nézi újságok betűit, televízió dobozában gyilkoló bankrablók harisnyafejű ábrázatát, de még galambok alacsonyan szálló röptét sem. Miért is nézné? Kiöregedett ő erről a Földről, könyökét is szédörzsölte az ablak párkánya, jobb lenne hát kihívni a papot, és megmutatni azt a szomorú fűzfa alatti sírt, ahova őt is temethetik, régen elhalt félje mellé.

Csak Lalit sajnálta nagyon. A kukás Lalit, aki az ő rogyant gerincű háza előtt, az ő kukájában nem lelt még soha értékes kincsre, pedig éppen tíz éve már, hogy mindig belekotort a fonnyadt szemetébe, hogy aztán fejbólintással köszönjön az ablakban, függöny mögül leselkedő szomorú szemű öregasszony felé, majd vessen egy pillantást a felhőkre, és már trappoljon is tovább, nyúlt lódenkabátját kínálva tánra a szélnek.

Az öregasszony egy napon hallotta a tévében, hogy a covid leginkább az idősebbeket támadja meg, meghallgatta azt is, hányan fekszenek lélegeztető gépre kötve, majd kinyitotta nyikorgó szekrényét, benyúlt a gondosan összehajtogatott, megsárgult ágyneműk halma alá, előkotorta utolsó aranyláncát, rajta a mívesen munkált kereszttel, lehúzta ujjáról a karikagyűrűt is, megcsókolta a sárgán csillogó fémeket, hogy aztán díszes kis dobozkába zárja. Megfürdött, ünneplő ruhába öltözött, kopogós cipőt vett a lábára, végigsétált az utcájukon, alaposan megnézett minden házat, betért a sarki boltba, és elmondta, talán századszor: kocsmá volt ez régen, itt nótázott az uram, ha jó kedve támadt. Hazaérve aranyait rejtő dobozát a műanyag kukába rakta, a szemét tetejére, hogy Lali, a kukás Lali még véletlenül se vesse el.

Aztán a konyhában az öregasszony remegő tenyerébe borított minden gyógyszert, amit csak a fiókjában talált, nagy pohár vízzel mind lenyelte, az üres dobozokat a kukába tette. Visszatérve a házba megsimogatta férje keretbe zárt fényképét, és megsimogatta a lányáét is, akivel valamikor nagyon összeveszett, már régen nem tudta min. De a lány, mit lány?, érett asszony az már, azóta sem nyitott rá ajtót, még csak egy levelet sem küldött. Közös ismerőstől hallotta, ha keresné, a bécsi vonatra kellene felszállnia.

Az öregasszony aztán összekulcsolt kézzel hátára feküdt az ágyában, ahogy azt nagyon szomorú filmekben látta még fiatal lány korában, és fején felejtett kendővel szenderült nagyon mély álomba, arcán kislányos volt a mosoly. Szerda volt éppen, az égen hidegfront csatázott a meleggel, felhők mögött szomorúan bujkált a Hold.

Hajnalban az öregasszony dörömbölés, kiáltozás hangjára ébredt, és a plafon repedéseit látva megtudta, nem a mennyországba került, de nem is a pokolba. Ezért aztán felkelt az ágyból, kitámolygott a konyhába, majd kinyitotta az ajtót. Lali bozontos szakállában akadt meg a tekintete, kukázós Laliéba, aki köszönést mormogott, és felemelte a kezét.

De az öregasszony akkor már nem Lalit látta, csak egy hatalmas tenyeret, ami díszes dobozt nyújtott felé. Ezt a néni elveszítette, máskor jobban vigyázzon, mondta Lali, majd a zsebéből két érett narancsot kotort elő. Nem kukáztam, boltban vettem, itt a sarkon, fogyassza egészséggel, mondta Lali. De hát magának nincsenek is karmai, ámult az öregasszony. Nincsenek, látja, nekem még karmaim sincsenek, de holnapra hozhatok, nevetett Lali, majd táncolni kezdett. Az öregasszony meg azon gondolkodott, miféle tánc lehet az, amit addig járnak, amíg a bakancsos lábak porrá nem zúzzák az összes üres gyógyszeres dobozt...

HERMANN ZSÓFIA: Anubis/szív részlet 2. 2021 (fotodokumentáció)

Haklik Tamás

Semmi cécó

– Cécó! Kész a kávé! – kiáltott hajléktalantársának Hornyák Győző, erre Marinovszky István, vagyis Cécó elindult a konyha felé, bögrével a kezében.

***

Az Éjjeli Menedékhely udvarán rágyújtottak egy ügyetlenül megsodort cigarettára. Egyetlen száluk volt, az is kevert – ahogy ők mondták –, különböző helyekről származó csikkes dohányból. A kávé plusz cigaretta kombináció kötelező szertartás volt a mindennapjaikban, és ahhoz hasonlóan, ahogy az intézmény területén kívül megosztottak a boron, idebent ez jelképezte testvériségüket. Három slukkonként adták egymásnak a cigit.

Figyeltem őket és elgondolkodtam, vajon sikerül-e kitörniük ebből a helyzetből, vagy halálukig az lesz a legnagyobb örömük, ha találnak elegendő üres üveget és alumíniumdobozt, amit pénzzé tudnak tenni, a pénzt meg borrá. Ez az öröm is általában csak este hatig tartott, mert akkor nyitott az Éjjeli Menedékhely, de még legalább két órán keresztül ki lettek utasítva, ha ittasan érkeztek. Aztán ment a szövegelés, nemi szervük kínálgatása és a többi. Ha józanok voltak, akkor viszont kenyérrre lehetett kenni őket.

Győzőnek nem nagy jövőt jósoltam; fél tudóval, büntetett előélettel, néhány osztályos végzettséggel, hatvanhoz közel. Cécóban még láttam esélyt arra, hogy visszapedálozzon a társadalom kanyarokkal meg lejtőkkel teli útján a cél felé. Nem ismertem annyira, mint Győzöt, mégis el tudtam képzelni, ahogy tekeri a biciklit és lassan előrébb jut. Pár hete került be az ellátórendszerünkbe. Fiatal volt még, a szokásos családi konfliktusokkal, bűnözői múlttal meg két gyermekkel, akiket nem tudott felnevelni, de ex-felesége igyekezett megtenni ezt helyette is.

– Pisti! Miért hívnak téged Cécónak? Hogy jött ez a név? – kérdeztem tőle, miután belépett az udvarról.

– A sitten neveztek el így, de ez elég hosszú történet.

– Reggel nyolcig van időm – majd hatásszünetet tartottam. – Persze, ha nem akarsz beszélni róla...

– Na jó, elmesélem ... A Balaton mellett dolgoztam. Kellott a pénz a gyerekek miatt, tudod. Az asszonynak nem volt munkája, meg itt Ózdon nekem sem. Mosogattam az edényeket, konyhai melós voltam. Nem jó munka, fárasztó... de nem ez a lényeg. Nem rossz pénzt adtak érte amúgy, de hamar elment. Na, egyik nap iszogattam egy kocsmában, vagyis inkább ilyen komolyabb sörözőben, tudod... pub volt, na. Ültem kinn a teraszrészen, és közben figyeltem a szemközti bankot. Többször visszatértem oda, de nem a hely, hanem a bank miatt. Azon agyaltam, ki kellene rabolni, de nem mertem, meg pisztolyom sem volt. Aztán másnap egyik munkatársamat kérdeztem, tud-e fegyvert szerezni. Karcsi faggatott, minek az nekem. Mondtam, hogy nem ismerem ezt a várost, ha valaki belém köt, jól jöhet. Azt felelte, utánajár a dolognak. Végül hozott egy revolvert, vagyis revolver kinézetű játékpisztolyt. Biztos láttál már te is olyat. Műanyag kis valamit kell belerakni, aztán tényleg lövéshangja van, ha meghúzod a ravaszt, meg füstöl is. Elég jó, csak hát nem igazi. Igazit nem tudott szerezni Karcsi. Ezt is a fiától hozta el. Megvettem. Továbbra sem mondtam neki, hogy igazából mire kell. Egyszer csak eljött a nagy nap. Megint besétáltam a kocsmába, vagyis a pubba. Zsebemben volt a játékstukker meg egy szatyor a pénznek. Elég sokat ittam, de nem volt merszem bemenni abba a nyamvadt bankba. Inkább egy kisboltba mentem, vettem egy üveg bort. Leültem egy padra. Rágyújtottam, és meghúztam a piát. Egy szál cigi meg jó pár korty után azt mondtam magamnak: megcsinálad Pisti! Fejemre húztam a kapucnim és berontottam, a revolvert, vagyis játékrevolvert az égbe emelve. Csak semmi cécó, bankrablás! – kiáltottam. A boros üveget a földre hajítottam, megijedtek a

csattanástól. Egyébként ez volt a baj, ezen buktam meg. Ezt majd a végén elmondom. Szóval mondom a bankos csajnak, ide a stekszet! Erre ő: A testem kell? Haha! Részeg voltam, úgy értette, ide a tested. Mély kivágott blúzban volt, jó nagycsöcsű kövér nő. Össze is nyomta a melleit, miközben kérdezte. Mondtam neki, hogy a pénz most jobban kell, aztán odahajítottam a szatyrot. Telepakolta. Gazdag lettem, és nagyon könnyen ment. Elszaladtam, majd egy idő múlva lassítottam a lépteimen és beléptem egy fodrász szalonba. Kértem a fodrászcsajt, hogy oldalt nyírja fel, tudod ilyen légiósra, meg fesse be szőkére. Elég hülyén néztem ki, mire végzett. Miközben csinálta, hallottam a szirénát. Kérdezte a fodrász, vajon mi történhetett. Mondtam, én nem láttam semmit. Lehet bankrablás. Elkezdtek keresni a rablót, vagyis engem. Csak hát a személyleírás nem egy szőke fickóra illett. Aztán kivettem egy szobát pár utcával odébb, de nem tudtam aludni. Próbáltam megszámolni a pénzt, de nem sikerült. Alapból nem tudok számolni, az meg rengeteg lóvé volt. Reggel benéztem egy pizzériába. Baromi éhes voltam. Ott mutatták a tévében az arcomat, és abból tudtam meg, hogy nyolcmilliót raboltam. Atyavilág! Nagyon tele voltam. Persze nem valami szakadt cucuban mentem pizzázni, hanem vettem egy klassz öltönyt addigra. A pultos csaj egyre jobban bámulta a tétét, aztán engem. Hogy ne remegjen a kezem, rá kellett gyújtanom. Mindig ez van, ha izgulok, meg amikor nem mondok igazat. Tényleg, adnál egy cigit? Kifogytam.

Kizökkentem a sztorijából.

– Persze – mondtam, és felé nyújtottam a nyitott fedelű cigis dobozt. Akkor vettem észre, milyen borzasztóan remeg a keze.

HERMÁN ALÍZ: Összeértünk (ombre sorozat 3/3) festett fa 2015

Németh Zoltán

Fáraók

Nebré

A halálból is az élet nyúl ki
ezerkarú csápjaival,
mint ahogy a tárgyak is
csak temetői
az életnek,
nem gyilkosai.

A kérdés,
milyen helyzetekben lesz szerelmes
egy ág
az erdőbe.

Minden rovar egy-egy mondat,
amely üzenetet visz
annak a másik fának
kiesett szívű lombjaival,
hogyan visszataláljon.

I. Hudzsefa

Az isteni szobrász első évben kifaragta,
parancsba adtam
a tökéletes szemet, száját,
mondatokat.
És olyan
lettem.

A későbbi szobraim már mind
nagyon hasonlítottak az elsőre.

Hór-Aha

Túl sok az információ
a nyitott szemből.

Az utolsó madár repülése
nem sejtí,
merről jön a tél.

A csőr mosolyra nyílik
az elmúlástól,
kölcsonszárnyakon.

Hufu

Ahme uralkodása óta
hagynak egy helyet a piramisokban
és az egyiptomi házakban, lakásokban.
Plusz egy szobát,
ahol a gyerekek kinőtt és fölöslegessé vált
holmijait őrzik: babakocsi, játékok, ruhák,
régizolványok, füzetek.
Ez egy más lelki beállítódás,
hogymitt egy szoba,
benne az egész életeddel.
Mesélik,
hogymikor Perring átkutatta Hafré
piramisát,
annak babakocsijával toltá
ki gyermekét,
akit váratlanul
a piramis dísztermében szült meg
a felesége.

II. Pepi

Olyan erővel szeretett volna
azzá a lánnyá válni,
aki felfelé sétált a Nílus-parton,
hogymegpedt Hufu piramisának ablaka,
és a következő másodpercben már
hangtalan üvöltéssel préselődött át a teste
az ezredmilliméternyi résen,
lenyúzva a lélekről a húsmasszát.

Nem fért bele a lélek,
kalapáccsal ütöttem be
a szem eszméjét a szembe,
a lélek eszméjét a lélekbe,
a látás eszméjét a látásba,
a szépség eszméjét a szépségbe.

Megmérni mindent.
És az összes vonalat,
minden összeköttetést, kapcsolatot bejárni
ebben a lányban.
Ez lesz a vágyam
a következő 3000 évben.

Győrfi Kata

tovább az égen

tökéletes alakzatban
repülnek a vadkacsák.
az arcom fölé rakod a tenyered,
a madarakat az ujjaidon
viszed tovább az égen.
átsüt a nap a kezeden,
meleg szárnycsapások.

ahogy az orromhoz ér
a hüvelykujjad,
zúgni kezd az erdő,
és a tenyered fölött elrepül
esetleges alakzatban
egy pár vadászgép.

körömholdakban végződik a kilátás,
keresztezett ujjak a táj.
szorít a kéz, a magas ég megtelik vérrel,
és besötétedik.

fölötted az ég

a mozdulatlanul fekvő
állatok körülötti fagyott földre,
a fagyott földben a meg nem
született bogarakra támaszkodsz.
fölötted az ég a szemedre fagy.

a bőrödben melegednek az állatok,
a körmöd alatt születnek a bogarak.
a szemedbe fagyott égen
minden madár magamra hagy.

izgatott madarak

a hideg levegőt betöltik
az izgatott madarak,
és mind egy irányba repülnek.
az összeomlott emeletek közül
szárnyaikkal kiszellőztetik a port,
a kiálló vasrudakon várnak.

az egyik hármat károg,
és mozdulatlanul hallgatják,
hogyan az összeomlott emeletek
közül kihallatszik-e szárnymozgás,
könnyű torokból visszaköhögött por.

elszállnak a vasrudakról,
felszuszognak az emeletek,
és az üres légtérben
mélyebbre omlik a szárnymozgás,
s a könnyű torokból visszaköhögött por.

HERMANN ZSÓFIA: Kiterített nő III. akril, vászon 2021

Lévai Aliz-Mária

Félig nyers

Borzongva tudatosul benned:
félve egyedül élsz.
Szamovárr hangja ébreszt,
valaki teát készít,
a filter te vagy,
naponta kifőznek.
Csak a bazsalikom illata
ébreszt rá, ez egy újabb vasárnap,
félig nyers hús az ebéd.
Megint olyasmi, amit alig tudsz
összerágni, lenyelni, megemészteni.

Inszomnia

Hajnal, szél karcolja az ablakot.
Ha itt lennél, azt mondanád, számoljak bárányokat.
Abból már két éve kinőttem.
Amikor nem tudok aludni, arra gondolok,
anyám hányszor akart elvetetni.

Örök változó

Naponta más ember vagy
a tükörben, mindegyik Te
levakarhatatlan szemölcsként nő rád.
Megtelepszene, akár egy-egy rosszindulatú daganat.
Állsz, nézed, ahogy a fotelben ül
az a nyolcéves gyerek,
aki egész éjszaka nem fog aludni,
mert nem puszilta meg lefekvés előtt a mamát.

Sarnyai Benedek Máté

A pályán halunk ki

A mi pályánkon igazságos mérkőzéseket játszanak.

Az ellenfeleknek sem lehet panasza: jól kilihegik magukat a meccsen, ahogy mi is. Cserébe tisztos pontok minden csapatnak: null-nullért egy-egy.

Nézők nincsenek, aki meccsre járna, azt egyből be is vesszük a csapatba. Nem könnyű a játék nálunk, bírni kell tüdővel és lábbal. Hetvenöt év felett tanácsos inkább a kispadra ülni, ahogy mondani szoktuk: „ebben a korban már nemigen labdára fogható az ember.”

Márpedig a labda virgoncul viselkedik: kergetni kell fel-alá a pályán, miközben az csak meg akar állni a kezdőponton.

Néző nincs, de focicsapatra szükség van. Enélkül azt hinnénk, Mátraszentandrás is kihalásra jut.

Ez mindig eszünkbe jut, amikor Mátraszentistvánd felől halljuk a harangszót.

Ha van csapat, úgy illik, hogy legyen pálya is.

Errefelé nehéz találni százméternyi síkot minden faluhoz. A kapukat nálunk jobb híján egy-egy hegyoldalba tűzték. A száz métert legalább sikerült közöttük szimmetrikusan kimérni.

Lenn a völgyben a középpálya, szentimrei, derecskei, bükki csapatok lihegőre futják magukat, ahogy próbálnak a kapum felé haladni. A csatáiraik legföljebb a tizenhatosunkig bírják. Onnan már gyorsabban gurul lefelé a labda, mint amekkora erővel felfelé tudják rúgni.

A vendégeket megértem: évente egyszer fordulnak meg felénk, ennyi idő alatt könnyen elfeledhetik a pálya fizikáját.

A gólvonalon állva a jobb felsősarkot figyelem. Egy fekete pók vastagon beszótte.

Szentistvándon már csak akkor fordulnak meg labdára fogható legények, ha az öreganyjukat látogatják. Az öreganyjuk nem meccsre viszi őket, hanem templomba, vagy valaki más öreganyjának temetésére. Így megy ez: a templom mindenhol később ürül ki, mint a futballpálya, a temető pedig gyorsabban telik meg.

Ha Szentistvádra gondolok, akkor itt, Szentandráson a lihegős null-null is öröm nézni. Két csapat kergeti hol az ellenfelet, hol a labdát egészen addig, amíg a középpályára nem sereglik az összes mezőnyjátékos. Egymás nyakában lihegnek a fehér mezes mátraszentandrásiak, és a kék mezes bükkszentandrásiak.

A pók a vállmagasságomig keresztülfonta a kaput. Szabálytalanul dolgozik: a jobb felsősarok után nyílegyenesen indult el a bal kapufához, nem szövögette tovább a sarokban látható háromszögalakot.

Megcibálom a hálót. Erős szövet, ha érkezne kapura lövés, ebben a magasságban már megakadna benne. Ezt csak ránézésre tudom becsülni, de a fantáziám megcsalhat: a szemem régen elszokott a kapura tartó labdától, ha egyáltalán valaha hozzájuk volt szokva.

Átnézek a szemközti hegyoldalra. Pókhálónak innen nyomát se látni. A bükkszentandrás kapus viszont jobbra-balra ugrál a gólvonalon. Együtt liheg a középpályával.

A völgy mélyén a színek elmosódnak: húsz kék-fehér csíkos meznek látszanak a mezőnyjátékosok. A fekete-fehér labdát fölösleges is köztük keresni.

A pókhálót a jobb lábammal pengetem. Mintha egy acéllap rezegne: visszhangzik tőle az egész völgy. A második pengetés megrázza a dobhártyámat, a bal fületem masszírozom.

Szentistvándról szokott ilyen lárma jönni. Ott hetente legalább háromszor verik félre a harangokat, pedig papot csak vasárnapokra tudtak szerezni. A többi harangzúgás temetésre szól, pap híján csöndben hallgatják halotti zsolozsma helyett.

A kék-fehér csíkok közül ismerős fej tűnik ki: Boros Józsi bá, az edzőnk, aki néha beáll hátvéd-

nek is, felém kiabál: „Mi a kurvaanyád ez a hang, nem halljuk a saját lihegésünket!” A jobb fülem fordítom a völgy felé, hallom Boros bót, valahogy túlkiabálja a pókhálóhangot.

A stoplimmal megállítom a hálórengést. A napot figyelem. Lassan lebukik a szemközti kapu mögött. A kilencven percet túlhaladtuk, nem kérdés. Le kéne fűjni, de a mezmasszában a bíró is elveszett.

Leüvöltök: „Nem pörgött le a második félidő?” Nem fordul meg senki. Úgy látszik, én nem tudom túlkiabálni a lenti lihegést.

Szentistvándon napjában kétszer kongatnak. Erősen rángatják a harangkötelet: a hang kiszökik a szentistvándi völgyből és nálunk visszhangzik. Erre senki nem kapja fel a középpályán a fejét.

A sok szentistvándi harangszó közt elvesztek a vasárnapok. Elmosolyodok: itt Szentandrás az azt hihetnénk, folyton meccsnap van.

Kiugrottam a faluba, gondoltam utánakérdezek, mások tudják-e, milyen nap van ma. Válasz helyett csak viszontkérdést kaptam: „be lehet állni a meccsbe?” Megvontam a vállam: „abban a mezőmelegben már ki veszi észre? Legföljebb kicsit fakítottok a színén!” Nyolc-tíz koccognak velem vissza a pályára.

A kék-fehér csíkok a völgy alján világoskékbe olvadtak.

A túloldalra nem látok senkit a kapuban, de pók még nem dolgozik benne. A vendégkapus is leszaladhatott a mezőnybe.

A kapum felé fordulok, résnyi hely maradt a vastos pókháló alatt, a lábfejem éppenhogy belefér. Jobb kapufától bal kapufáig, a fekete pókot se látom.

A szentistvándi völgy felől nem a szokásos zajt hallom: tompa, mély zúgás, a pókhálóhangra hasonlít. Megvonom a vállam: az könnyen lehet, hogy a pókok arrafelé is beszórték a magányos focikapukat. De vajon ki pengeti?

A fakókék massa zihál a völgyben. Tüdővel még bírják, isten tudja mióta, és isten tudja, meddig.

A mátraszentandrás lakosokhoz megérkeznek a bükk-szentandrásiak is. Kétoldalról belakják a térfeleket, a tizenhatosokig ér a középpálya.

A szentistvándi völgy felől szorosan követik egymást a harangozások, és a hálópengetések. Egymásba visszhangzanak, a különbséget alig lehet megmondani.

A fülemhez kapok, ijedtemben előreugrok, majdnem lebucskázok a mezőnybe. A hátam mögött hallottam a hálóhangot. Hátranézek: feszesen áll a pókháló.

Szentistvándon elhallgattak a harangok. Fintorgok: már arról sincs életjel, hogy temetnének. Csak hálópengést hallani felőlük.

Előre-hátra ugrálok: a kapumban magát pengeti a pókháló. Visszhangot remeg a szentistvándi hangra, egymást rezegtetik völgyből völgybe.

Mátraszentandrás és Bükk-szentandrás: mind itt keveredik a pályánkon. A kapukig duzzadt a hörgő faluegy: a színét se lehet megmondani. Csoda, hogy a torkok nem száradnak ki, a mez-tenger fejei egymás verejtékét nyelhetik el.

Együtt lihegek a hörgéssel: a hálópengések halkabbnak tűnnek.

Ritmus nélkül peng egymásba a szentistvándi és a szentandrás pókháló, a józan fül azt se tudja, melyik visszhangozza melyiket.

A fekete pókok egyik kapuból a másikba szótták a hálókat.

Megpendül a háló, azt hiszem, mögöttem: nagyot ugrok előre, lebucskázok a mezőnybe.

Hörgők a hörgéssel: a szentandrásiak legalább a pályán halnak ki.

Legyenek mátraiak vagy bükkiek.

Visky András

A végrendelet, regényrész

557

elviszik meghalni, összeszedték hideg karjait, alig volt már mit, megigazították a fejét, mintha aggályos műtermi fényképészek volnának, keresztlécekkal összeszögelt deszkákra fektették, talán háromra, a bejárati ajtóra, igen, az ajtót emelték ki a sarkaiból, nem lopták el, mint máskor, csak levették csendesen a helyéről és Anyánk teste mellé fektették, hogy azután Anyánk testét helyezték rá, ajtó nélkül maradtunk, hamarosan pótolni kell, lopni, ha nincs más megoldás

558

októberben és novemberben, amikor beköszön a lándzsás orosz szél, sok ajtót meg dobkályhát lopnak el a telepen, vándorolnak a deszkák egyik barakkból a másikba, míg, november végére, sok veszekedés árán vissza nem jutnak a saját helyükre, a miénk már nem jön vissza biztosan, megvesz az orosz Isten hidege, ez lesz Anyánk koporsója, az ajtónk

559

Marin pungás lovas szekere várakozik a barakkunk előtt, inkább taliga, mint szekér, a ló is alig ló, még a szomorúsága is feltűnően kisebb az illendőnél, de azért legalább nem vidám, ez most Anyánk hetedik halála, eddig jutottam a számolásban, ha innen is visszatér, akkor sohasem hal meg, gondoltam, visszajössz?, kérdeztem fölé hajolva, nem válaszolt, belenézett a szemembe, elmerült a kétségbeesett kétségben, Lídia nővér rángatott el mellőle, hagyd, hogy menjen, hagyd már, mondta, mint aki belefáradt a sok halálba

560

az ajtó egyik szélén elég volt a két kovácsolt sarokvasat marokra fogni, a másikon az ajtó sima lapját kellett tartani négy ujjal valahogy, Anyánkkal könnyebb lett az ajtó, mint Anyánk nélkül, csak úgy röpült fölé, alig kellett megérinteni, néztek egymásra megütközve, letették, megint fölemelték, könnyebb, igen, megint letették, izgatottan legurították a pihegő testet a szalmára, majd emelgetni kezdték az üres ajtót, nehezebb így, igen, semmi kétség, Anyánk nélkül sokkal nehezebb, mi történik itt, kapkodva vetették a keresztet, ördögűző imákat mormoltak románul meg lipovánul, és nem akartak többet Anyánk testéhez érni, végül nekünk kellett visszatenni a deszkára és kivinni a szekérre, Anyánk mosolygott, mint akinek kedvére van ez a tanácstalanság, biztosan fölnevetett volna, ahogy szokott, ha annyi ereje maradt volna még, de nevetésnyi ereje sem maradt

561

az ajtó helyén a magyarkéci vagy nyüvedi vagy nagyszalontai fekete-sárga kockás lópokrócot csapkodja a szél, *crivăt*, így hívják, mi krivöcnek ejtjük, mert ez a torok mélyéből feltörő *ă* hang még egyikünknek sem megy, talán Ferenc elsőszülött testvérnek valamennyire, de mondhatjuk *muscalnak* is, muszkál, igen, ezt könnyebb kiejteni, orosz szél, tele háborgó, jéghideg lelkekkel, akik szikrázó lándzsákat dobálnak felénk, nem lehet elhajolni előlük

562

októberben vagy inkább novemberben már csak a puszta finom pora kavargó a levegőben, szürke, meztelen madarak rikoiznak, visítanak az örvénylésben, mintha egymással harcolnának, hogy ki uralkodjon

a mi lelkeink felett, olykor arany és kék csőrök, acélszürke karmok villannak felettünk, mintha nem is tartozna hozzájuk rendes madártest meg szárny meg toll, van, hogy forró vércseppek hullnak az utcán csatangolók fejére, ilyenkor felordítanak, keresztet vetnek és sietve a saját nyálukkal lemossák magukról a madárvért, azért vagyunk a világon, hogy megbűnhődjünk, amiért a világon vagyunk, mondják megadással

563

mi, tudatlan gyermekek, azt játsszuk, hogy kiállunk a barakk elé, nézünk fölfelé az égre, és akinek először csöppen vér az arcára, az nyer, vér!, kiáltjuk boldogan, ha a puha, meleg érintést érezzük, vér!, vér!, vér!, győztem!, ha egyszerre többen kiáltjuk, akkor a vércsepp nagysága dönti el, ki nyert, az egyetlen játék, amiben csalni nem lehet, mire kifáradunk, csupa vér az arcunk meg a hajunk, vér csorog le a nyakunkon, idegen vérrögök remegnek a bőrünkön, Nényu szent-séggel csutakol bennünket napestig

564

a bogánccokat meg az ördögszekereket már mind kitepte a *crivăț* a puszta fáradt, porhanyós földjéből, júliusban még kéken-lilán-vörösén hullámoz az egész Bărăgan, bókoló mezei iringók tengere, végtelen hullámozás tölti meg az ember lelkét, de ne szépítsük a dolgot, mondja Anyánk, hagyjuk ezt a szívbe markoló iringót, ördögszekér, ez a pontos megnevezés, az ördögszekér különösen kedves szó neki

565

szörnyű, nézi Anyánk elbűvölten a meddő pusztát, elföldelt emberek sokasága integet nekünk a száraz kórokkal és tövises bokrokkal, gyertek, ti ördögszekerek, mentsetek meg, vigyétek innen a csontjainkat és a történeteinket, suttogja Anyánk, a végtelen mező meg csak sziszeg, pörög, ropog, gyönyörű, mondja Anyánk

566

Anyánk szerint a szörnyű meg a gyönyörű ugyanazt jelenti, szerelemből születik mindkét szó, Isten hal meg és támad fel bennük, amikor kimondod őket, de vigyázz, hiába föl ne vedd egyiket sem, mondja, még az életed árán sem, ha egyiket kimondod, mondd ki gyorsan a másikat is, ha élni akarsz, *Ló tiszá et-sém-Adonáj Elo`hechá lassáv*, nem értem, mondom, mit nem lehet ezen érteni, kérdezi, Isten nevét hiába föl ne vedd, ezt mondja a törvény, jóság és mindenhatóság, igazságosság és irgalom, sohasem külön, ne ejtsd ki egyiket sem a másik nélkül, érted már?, és így tovább, így tovább, eszedbe ne jusson a segítségére sietni

567

ciulin, mondják a románok, nem bogánccs meg bókolás, és nem a semmibe futó ördögszekér, a *ciulin* sokkal jobb, elfojtott visítás és szerelmi önkívület, előbb a langyos és puha *băltărețu* fodrozza a tövises tenger felszínét, mi így ejtjük: böltörecu, a *băltărețu* az álmatag és szelíd *lalomița* felől fúj, nekünk Jálomica, nyomában jön sivitva az orosz és ukrán földön felbőszült *crivăț*, a mező keleti meg északi pereme felől, majd egyre közelebből hangos roppanások hallatszanak, mintha sokezer vékony csont törne szilánkosra, akkor az ördögszekér elkezd vonaglani a vastag porban, előbb idegesen ráng meg csapkod, mintha nem akarná tudomásul venni az elkerülhetlent, amikor pedig, újabb roppanás, elszakad a gyökérétől a bokor, előbb fölemelkedik, majd pörögve lehuppan és futni kezd a ferde fényben, nagyokat ugrálva, örülten és szabadon, Nyugat felé, amerre Apánk börtönét sejtjük

568

semmi sem nő ki a földből magától, csak az ördögszekér, *nimic nu ră sare de la sine, nimic, în afară de ciulini*, tanítja szegény Istrati mester, a teremtés előtt a föld kietlen és puszta volt, tele gömbölyű ördögszekérral, acélkéken hullámzott az egész semmiség, amikor pedig föltámadt a *crivăţ* és Isten didergő lelke megérintette a föld felszínén zenélő töviseket, nem volt szíve eltörölni őket, *dacă vrei să te afli singur cu dumnezeul tău*, ha egyedül akarsz maradni a te istennel, *atunci du-te pe Bărăgan*, akkor menj ki a Bărăgan pusztaságába, tanítja a keszeg Istrati

569

papírt és tollat készít elő, tanúkat hív, Anyánk diktál, Nadia Russo pilótaasszony hibátlan román mondatokra fordítja le Anyánk megfontolt szavait, *testament*, ez az első szó, végrendelet, én, Anyánk neve, születési idő, hely, leánykori név, büntetőjogi felelősségem teljes tudatában, *fiind în deplinătatea facultăţilor mintale*, világos tudattal és kényszerek nélkül beleegyezem, hogy Márka, a gyermekek nyelvén Nényu, akit még férfi nem érintett, születési idő, hely, fogadja örökbe a gyermekeimet, hét név, születési adatok, továbbá meghagyom, hogy mindannyian vegyék fel a „Deme” nevet, aláírás, 20 lej értékű okmánybélyeg, *Republica Populară Română*, kerek pecsét, dátum, iktatószám, na tessék, köztársaságban élünk, sőt népköztársaságban, mondja anyánk, kiment a fejemből, mondja, hogy ez a mi köztársaságunk

570

Apánk nevét sehol nem említi Anyánk testamentuma, Apánkat ki fogja örökbe fogadni?, kérdezte Pál testvér Anyánktól, őt már örökbefogadta az Örökkévaló, válaszolta Anyánk, és te beleegyeztél?, erősödött Pál testvér, mit tehettem volna?, kérdezett vissza, és a két üres tenyerét mutatta neki, mintha ott találná meg a magyarázatot, mi nem fogadhatnánk örökbe őt?, makacskodott, mi heten?, erre nem gondoltam, mondta Anyánk, inkább magának, mint neki, hét maszületett Deme, két lány és öt fiú integetett Anyánknak, a szekér megindult Feteşti irányába és csakhamar eltűnt a puszta örvénylő porában, Borduşanig sziszegő ördögszekerek követték a fogatot, egymásba kapaszkodva gomolyogtak, ugráltak a szekér körül, a nagyobbra nőtt gömbök fölszálltak a szekér fölé, Anyánk teste felett repdestek önfeledten, boldogok az Örökkévaló eltévedt, tüskés bolygói, gondolta Anyánk, és lehunyta a szemét

Balaskó Ákos

Gingko

Magára hagyja kinn a tavaszt,
bejön és némán a földre ül.
Maga alá húzza a lábát,
bámulni kezd egy pontot.
Alig múlt öt éves, de már
rítusokat fogad örökbe.

Ahogy a légzésére hallgat,
nem tudom nem figyelni,
úgy mélyül, ahogy egy
hajszálgyökér fakad.
Szemében eltompul a fény,
évyűrűt vet ilyenkor az írisz.

Mélyet kortyol a levegőből,
mikor visszatér közénk,
mikor földfelszínre bukkan.
A torkában rügyező kérdőjelek
a szájában már leütni kész karók.
Odvakat fúr velük a mellkasomba.
Azon át, hogy „Apa,
miért nem szakad ránk az ég,
ha egyszer fenn van”,
egész a csigolyákba látni.

Hogy érzed, mi folyhat le
ilyenkor benne pontosan, Siri?

Medveállatka

Engem kivéve, mert nekem még nőni kell,
de aki öregszik, az szépen összemegy.
Annyira, hogy nem is lehet már észrevenni
például a dédinél öregebbeket.

Egy hatalmas mackó az apukám,
málnabokra egy kényelmes fotel.
Idővel ő is töpörödni kezd,
de kivétel ő is, mert sosem fogy el.

Mert amikor már nagyon kicsi lesz,
medveállatka lesz a szempilláimon.
Elüldögél a hatalmas mackó,
olyan közel, hogy nem is láthatom.

Téridő

Képtelen leszel felidézni a legtöbb részletet.
Az a tekintet akkor gravitációs lencse lesz,
és minden körülmény torzuló közvetlen környezet.

Csak annyi, hogy este volt, és hogy betakaróztatok,
ez már voltaképp közös keringés,
hogy mi volt az okozat, és mi volt az ok,

hogy mit meséltél éppen, lényegtelen,
hogy felismerhetetlenre torzult.
Képtelen leszel felidézni, de ne aggódj ezen.

Az a tekintet gravitációs lencse lesz,
mikor először mondja, hogy értem.
A tüdőből hazaszökik a léggör. Nagyot nyelsz.

Mert aznap este, semmit se aggódj ezen,
mint egy szemhéz, ha zárul,
köré görbül a téridőd.

MIKLÓS HAJNAL: Belső kék 4 akvarell, vászon 2012

Szálinger Balázs

Krisztus védi a hatalmaskodókat

Krisztus védi a hatalmaskodókat
A nemtelen támadások elől
Engedjétek nekik az útjaikat járni

A figyelmet erőforrásokat
Mind igényesebb szervilizmus hajtja
A halmaz belső szektoraiiba

Amögött pedig istenhit feszül
Gyöngeség önvád alázat feszül
Tökéletességre való törekvés

Engedjétek az útjaikat járni
Hiszen mindegyik arc isteni arc
Mindegyik ujj fölfelé mutogat

És mindegyik tenyér közepén stigma.

Messze faja fölött

Az alpolgármesterasszony kutyája
Ebben a ciklusban
Messze a faja fölött
Teljesít.

Apró kis lény,
S milyen sok szeretet –
Akit megkedvel,
Azt megkedvelik.

Hódolói képzett
És több nyelven beszélő
Emberek,
Akiktől értő figyelem árad,

Pedig elesett,
Rusnya, túltényésztett,
S a választás után
Hazaviszik kutyának.